

Wereldkampioen volksheld in Bulgarije
Opnieuw finalist in Australian Open

Geldschieters met inspraak

Voetbalclub NEC lijkt de wonden na het afscheid van suikeroom Marcel Boekhoorn. Adviseur Hans Kraay: 'Ik dacht: mijn hemel, als ik zoveel geld investeerde in een club, dan zou ik ook inspraak willen hebben.' Over de zogenaemde nieuwe rijken in het voetbal, en hun wensen.
Door Charles Bromet en Merijn Rengers

et moet in het najaar van 2005 zijn geweest, op een doktersgala in Noordwijk, dat Hans Kraay sr. voor het eerst in gesprek raakte met een man die zijn liefde voor voetbal met hem wilde delen. Hij had zich voorgesteld als Marcel Boekhoorn. Kraay: 'Ik wist toen niet dat hij NEC financieel ondersteunde. Hij zei alleen dat hij me zou bellen, en dat deed hij een week later.' En zo kwam het dat Kraay door alle wateren gewassen in het betaald voetbal: als speler, trainer en directeur - zich vanaf oktober adviseur mocht noemen van de Nijmeegse multimiljoenaar Boekhoorn, die een paar maanden eerder een half miljard euro had verdiend met de verkoop van telecombedrijf Telfort aan KPN.

Volgens zakenblad *Quote* neemt Boekhoorn sindsdien de 22ste plaats in op de lijst van vermogenden van Nederlanders. Zijn geschatte vermogen: 850 miljoen euro. Als lid van een groep van elf externe geldschieters van voetbalclub NEC financieerde Boekhoorn, die de publiciteit mijdt, onder meer de transfers van de Pool Niedzielan en de Paraguayaan Barreto.

De komst van dit soort spelers - allebei internationals - naar het ooit nietige NEC was tot de komst van de miljoenaires ondenkbaar. En Boekhoorn maakte het verschil: zijn bijdrage was beslissend in de totstandkoming van de transfers.

Kraay: 'Ik heb hem een keer of vier ontmoet. Aardige man, typische supporter. En dat kan ook zo zijn: nadelen hebben als je een club financiert, want supporters zijn emotioneel betrokken.'

NEC-voorzitter Hans van Delft: 'Ik heb hem wel eens moeten afremmen in al z'n enthousiasme, met name nadat wij Europees voetbal behaalden in 2003. Toen heb ik direct tegen hem gezegd dat de besluiten in de club worden genomen. Het moest wel behapbaar blijven.'

Boekhoorn is een van de vele miljonaars die de Nederlandse eredivisie hebben ontdekt als speeltuin, uitlaatklep van roem, en financiële flipperkast. Sommigen hanteren het credo 'wie betaalt, die bepaalt', en willen meeregeren. Anderen stoppen hun geliefde club graag geld toe, zonder daarvoor een functie binnen de organisatie te claimen.

Duidelijk is in elk geval wel de rol van de geldschieters, die vaak als 'externe financier' wordt opgevoerd, aan belang heeft gewonnen. Zo was de komst van tal van spelers bij NEC niet mogelijk geweest zonder de bemoeienissen van Boekhoorn. Van Delft: 'We zullen nu hij weg is anders en creatiever moeten scouten.'

Tussen het geweld van de miljoenaires bij AZ, PSV en Feyenoord weet zelfs het gemeoedelijke Heracles zich krang te wren, met een rijke stadionsponsor (vastgoedman Pim Polman), een bemiddelde voorzitter (incasso-ondernemer Jan Smit - goed voor 48 miljoen) en het kunstgrasbedrijf uit de Ten Cate-groep van de rijke Almolose familie Ten Cate (85 miljoen) als shirtspansors.

Uitzonderingen zijn er vanzelfsprekend ook: bij Ajax (beursgenoteerd) en Heerenveen, dat ruim duizend kleine sponsors heeft in plaats van een klein aantal zwaar-

wichten, is de invloed van de geldschieters verdeeld over veel meer mensen, waardoor niemand 'van buiten' een doorslaggevende stem heeft in het beleid van de club.

Bij RBC en Willem II, de nummers laatst en voorlaatst van de eredivisie, is er in de verre omtrek geen miljonaar te vinden die met een financiële impuls of een kistje exotische internationals redder in nood wil spelen.

'Wij hebben geen geldschieters die de club met enorme bedragen ondersteunen. Er is wel een groep van externe financiers, maar daarvan is er niet een die er echt uitspringt', zegt Frank Molkenboer, manager commerciële zaken van Willem II.

Het gekruidenier in de keizer van de eredivisie ligt mijlverre af van de wereld van Boekhoorn. De multimiljoenaar, die ook de van boekhoudfraude verdachte oud-Ahold-topman Cees van der Hoeven binnenhaalde als adviseur, bleek op zoek naar iemand met *knowhow* van voetbal, vertelt Kraay.

NEC was, vriendelijk gezegd, bepaald niet gelukkig geweest met een aantal aankopen, dat deels door Boekhoorn was gefinancierd. Het team werd maar niet sterker, en de investeerders zagen 'hun' spelers niet in waarde stijgen.

Kraay: 'Boekhoorn had mij nodig voor een second opinion. We hebben elkaar sinds oktober vier keer gesproken. Ik heb hem een aantal jonge spelers zoals Zuiverloot en Jenner aangeraden. Alleen maar talenten die nog niet kranksinnig waren van het geld.'

Maar voordat Kraay een rol van

ILLUSTRATIE DEVON PRESS

betekenis kon spelen voor Boekhoorn, barste de bom bij NEC - thans vijfde in de eredivisie met evenveel punten als Ajax. Boekhoorn trok zich vorige week onverwacht terug als financieel van spelerstransfers. Deels om veiligheidsredenen, deels omdat de publiciteit hem niet zinde.

De suggestie dat zijn Imunging (teer- de aanwezigheid van Kraay) een rol zou hebben gespeeld bij het plotselijke vertrek van trainer Cees Lok, die de kerstborrel van de club aangreep om openers zijn afscheid kenbaar te maken, was voor Boekhoorn al te veel negatieve publiciteit.

T-miljoenaar en FC Groningen-sponsor Gerard Sanderink (205de op de *Quote*-lijst, en goed voor 100 miljoen euro) is niet verbaasd over de perikelen in Nijmegen. 'Als grote geldschieters spelers kopen voor een club, ontstaan al snel problemen. Het maakt dan niet uit of ze dat alleen doen, of met elkaar een spelersfonds volstorten: de belangengestelingen zijn er toch.'

Sanderink, eigenaar van IT-bedrijf Centric, was jarenlang de grote geldschiet van De Graafschap, maar vertelde zich bij die club aan de aankoop van middenvelder Nja van Leerdam. 'Ik heb dat als privépersoon gefinancierd', zegt de miljonaar. 'Achteraf gezien was dat verkeerd. De club zou mij het geld terugbetalen, maar dat lukte niet. Dat kwam hard aan, ook financieel, want ik had het geld zelf voorgeschooten. De kwestie heeft de persoonlijke verhoudingen zo on-

der druk gezet, dat er conflicten kwamen.'

Die lepen zo hoog op dat Sanderink uiteindelijk liever voor zijn geld koos en als hoofdoprichter overstapte naar FC Groningen. Van Leerdam voetbal ondertussen anoniem in de eerste divisie bij Eindhoven en De Graafschap probeert met pijn en moeite een deel van de lening aan Sanderink af te lossen.

'Ze hebben nu een tranche terugbetaald, en de tweede storting zou onderweg zijn', aldus Sanderink. Hij heeft de hoop opgegeven dat hij het bedrag in zijn geheel zal terugkrijgen. Echt streng is hij niet voor de *superboeren*, omdat hij ook weet dat de club geeneigend kan aflossen dat er niet is.

'Ik heb geleerd hoe het niet moet', zegt Sanderink. 'Ik sponsor, en schenk af en toe kleine bedragen aan de club. Als ik geld weggeef, hoef ik tenminste niet in onzekerheid te leven of het nog terugkomt.'

Volgens Sanderink is het niet gek dat de clubs bij mensen zoals hij uitkomen als ze vooruit willen. 'Banken zullen op dit moment zeker geen clubs of spelers aankopen financieren. Die zijn veel te bang dat ze geld in een diepe put storten. En ook de gemeenten zijn veel minder toetschielijk geworden. Het is logisch dat ploegen op zoek gaan naar rijke mensen die willen helpen met de aankoop van spelers.'

Sporteconoom Pieter Verhoogt van Sport2B, adviseur van onder meer de KNVB en het Ministerie van WVS, noemt de toetsboom van miljoenaires naar het voetbal onont-

kombaar. 'Het is alleen maar goed dat de clubs proberen rijke mensen warm te krijgen voor hun *business*', zegt Verhoogt. 'Het levert extra geld op en brengt bovendien mensen binnen die met een zakelijk oog naar het voetbal kijken.'

Volgens de sporteconoom reageert hij veel voetbalploegen nog het valse sentiment dat het louter en alleen om de sport gaat. 'De miljoenaires die in het voetbal spelen doen dat een beetje uit clubliefde, maar vooral omdat ze er beter van willen worden.'

Cees Lok, de trainer die bij NEC opstapte omdat hij zich niet kon vinden in de visie van de bestuurders, vecht volgens de sporteconoom de vorige oorlog. 'Bij veranderende verhoudingen tussen clubs, financiers en spelers hoort ook een andere rol van de trainer. Het is overduidelijk om alleen maar met de spelers bezig te zijn. Een

'Als ik geld weggeef, hoef ik tenminste niet in onzekerheid te leven of het nog terugkomt.'

goede coach weegt - samen met het bestuur - alle belangen, ook die van de mensen die veel geld op tafel willen leggen om spelers te kopen.'

aar voordat het traanenslide als een bevoegde groep van moderne managers opereert, is er een wereld te winnen, zegt Verhoogt. 'En die begint ermee dat mensen eerlijk zijn over hun financiële belangen, en wat ze nastreven. Nu wordt er nog heel krampachtig met miljoenaires omgegaan, ook omdat die zelf geen open kaart spelen. Dat zou veel beter en meer in de openbaarheid moeten. En verder moet de grens tussen clubliefde en zakelijke belangen altijd duidelijk zijn.'

Zo was Boekhoorn volgens Kraay meer supporter dan zakenman bij NEC. 'Ik dacht mijn hemel, als ik zoveel geld zou investeren in een club, dan zou ik ook persoonlijk inspraak willen hebben. Maar dat wilde Boekhoorn helemaal niet. Ik heb ook nooit het idee gehad dat hij de macht zou willen grijpen bij NEC. Ik ben met hem meegegaan naar wedstrijden van de club. Dan stond hij daar als een kind: zo blij te juichen als NEC scoorde.'

Toch heeft NEC volgens voorzitter Van Delft geen financier verloren die de club - naar het voorbeeld van Dirk Scheringa bij AZ - zou kunnen laten uitgroeien tot een uitdager van de drie traditionele topclubs Ajax, Feyenoord en PSV.

Van Delft, zelf 82ste op de *Quote*-lijst voor rijken en al negen jaar aan het bewind in Nijmegen: 'NEC streeft geen landstiel na. Wij zijn een volkclub. Voor de club hoop ik niet dat Boekhoorn, met wie ik geen enkel probleem heb gehad, later mijn opvolger zal worden. Ik ben namelijk een fervent tegenstander van de Abramovitschen in het voetbal. Als dat de toekomst is van het voetbal, dan is dat ook de ondergang van het voetbal.'

Geldschieters bij eredivisieclubs

Naam club	Naam geldschietster	Positie op de 2005 (2005)	Resultaat vorig jaar (milj. euro)	Bedrijf	Branch	Rol in club
ADO den Haag	Niek Huismans	441	53	Hummerson Casino's	Amusement	Hoofdsponsor
Ajax	Dirk Scheringa	32	585	USP Group	Financieringen	Voorzitter
AZ	Joop Leifeld	419	58	Midreth Bouw	Bouw	Stadionsponsor
FC Groningen	Gerard Sanderink	205	100	Centric	ICT	Hoofdsponsor
FC Groningen	Henk ten Hoor	13	1400	WWS	Handel	Donateur spelersfonds
FC Twente	Dia Hissis	313	69	Arne	Bouw	Donateur spelersfonds
FC Twente	Ferdinand Franssen	419	56	Midreth Bouw	Bouw	Financier stadion
FC Utrecht	Joop Leifeld	362	59	Kuun Nuisiged	Vastgoed	Financier stadion
FC Utrecht	Roel Erding	61	260	Mattewoon	Vastgoed	Hoofdsponsor
Feyenoord	Cris Himmensen	41	260	Mattewoon	Vastgoed	Sponsor
Heracles	Spinogroep	457	48	Deurwaarderskantoor	Incasso	Voorzitter
Heracles	Jan Smit	267	48	Polman International	Vastgoed	Financier stadion
Heracles	Familie ten Cate	481	46	Koninklijke ten Cate	Handel	Hoofdsponsor
NEC	Dirk Scheringa	32	585	USP Group	Financieringen	Sponsor
NEC	Hans van Delft	258	82	Dapa papierbedrijf	Handel	Voorzitter
NEC	Marcel Boekhoorn	22	850	Incasso	Financier stadion	Sponsor
NEC	Frans Hendriks	39	310	VDL Group	ICT	Financier stadion
PSV	Wim van der Legte	29	310	VDL Group	Metal	Commissaris
PSV	Gerard Verboord	32	310	VDL Group	Metal	Commissaris
RKC	Ben Mandanakes	118	190	Mandenmakers Koukens	Handel	Hoofdsponsor
Roda JC	Wol Hendriks	433	54	Hendriks Textiel	Handel	Hoofdsponsor
Sparta	Bert van Heelbergen	433	54	Hendriks Textiel	Handel	Voorzitter + Financier
Vitesse	Eric Achter	40	40	Achter Fashion Group	Handel	Commissaris
Vitesse	Maaschert Schouten	423	55	Mab	Financieringen	Hoofdsponsor
Willem II						

2006 © de Volkskrant

Henk ten Hoor: altijd 'in' voor iets geks

Henk ten Hoor jr. (41) wordt zo nu en dan gebeld door Hans Nijland, de algemeen directeur van FC Groningen. 'Dan vraagt hij of we nog 'in' zijn voor iets geks.' En dat is de mode-eigenaar van Henk ten Hoor Textiel ('Van boven tot onder goed') altijd wel. 'Ik zeg ook altijd tegen Hans: als er nog iets geks tussenkomt, moet je maar bellen.'

Dus toen Nijland hem in het najaar van 2004 polste met de vraag of hij de komst van Erik Nedland, ooit opgeleid door Manchester United, mede wilde financieren, zei Ten Hoor natuurlijk ja. Net zo goed als hij ja zei tegen de komst van de spelers Magno, Hugo, Leonardo, Sankoh, Bechan en Riberto. Ten Hoor: 'Die laatste was alweer snel weg. Dat gebeurt natuurlijk ook wel eens.'

Maar over Nedland geen

klaachten. 'Die heeft ons rond de twee ton gekost. En dat mag toch niet verkeerd worden genoemd voor een aanvaller die vorig seizoen in zijn eerste twintig wedstrijden voor Groningen liefst zestien keer scoorde.'

Henk ten Hoor jr., een volle neef van Henk ten Hoor sr., die voor 125 duizend euro per jaar tevens hoofdsponsor is van eerste divisieclub Emmen, was tot voor kort een voornamelijk externe financier van Groningen.

'Maar omdat ze alles nu in één keer willen gooien, zijn we toegetreden tot het investeringsfonds. Er zijn 25 aandelen en wij hebben er daarvan zeven of acht.'

Het familiebedrijf - 'we hebben nu 71 filialen, en dat moeten er aan het eind van het jaar 80 zijn' - was eerder hoofd-sponsor van de Drentse hand-

balclub E & O, maar dat legde te weinig gewicht in de schaal. 'En voetbalclub Emmen heeft, met alle respect, alleen regionale uitstraling.'

Nee, dan kunnen zij van Ten Hoor toch beter bij Groningen zijn. 'Het gaat ons er niet om te verdienen aan transfers. Bij Nedland wisten wij bijvoorbeeld niet eens om wie het ging. Wij zijn ook maar gewoon voetballiefhebbers.'

Toch moet Ten Hoor jr. zijn om nog een compliment maken. 'Jaren geleden moest onze senior Hans Visser naar Groningen halen. Hij zei tegen Nijland: Die Visser schiet juffie weer terug naar de eredivisie. En dat is gebodurd hoor. Senior had nog een weddenschap lopen met Nijland. Voor elk doelpunt van Visser zou Groningen hem vijfduizend gulden terugbetalen. Dat zijn toch leuke dingen hè.'